

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemni nedelje in praznike. — Inserati do 20 petit vrat à Din 2, do 100 vrat à Din 2.50, od 100 do 300 vrat à Din 3, večji inserati petit vrat Din 4.— Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vradi.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
L J U B L J A N A , Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 5. — Poštna braničina, v Ljubljani št. 10.351.

Zakaj je morala Finska skleniti mir

Norveški zunanji minister je pojasnil dogodke, ki so neposredno vplivali na podpis finsko-sovjetske mirovne pogodbe — Finska vlada je še zvečer pred podpisom prosila Norveško, naj dovoli prehod zavezniških čet, kar pa je norveška vlada odklonila

Oslo, 15. marca s. (Reuter) Sinoči je govoril po radiu norveški zunanji minister Koht, ki je med drugim osvetlil predzgodovino sovjetsko finske mirovne pogodbe, koil, da se tice Skandinavije.

Dejal je, da d- pred 14 dnevi Anglia in Francija nista prosili Norveške za ničesar drugega kakor za dovoljenje za prevoz letal in drugega vojnega materiala skozi Norveško in Švedsko na Finsko. To dovoljenje sta tudi dobili. Dne 2. marca pa sta poslila angleški in francoski poslanik zunanjega ministra ter stavila na norveško vlado preliminarne vprašanje, če je pripravljena Norveška dovoliti prehod zavezniške vojske na Finsko preko svojega ozemlja. Enak diplomatski korak je bil istočasno podprt pri Švedski vladi v Stockholmu. Dne 3. marca je Švedska vla- da odgovorila negativno Angliji in Franciji. Naslednjega dne pa je sledil tudi negativni odgovor norveške vlade.

Norveška vlada je smatrala, da bi dovoljenje prehoda zavezniških čet izvajalo nedvomno nemško vojaško intervencijo z nedoglednimi posledicami za Norveško. Enako je smatrala Norveška, da Finska iteka ne bi imela nobene koristi, če bi postala Skandinavijo bojišče velesil.

Dalej je sporocil Koht, da je finska vlada se 11. marca, torej enega dne, ko je bila zvečer že podpisana mirovna pogodba v Moskvi, vprašala mujo norveško vlado za dovoljenje za prehod zavezniških čet skozi Skandinavijo na Finsko. Norveška vlada je nemudoma odgovorila finski vlad negativno. O odgovoru sta bili obvezni takoj tudi angleška in francoska vlada. Tako je sledil v Moskvi podpis sovjetske finske mirovne pogodbe.

Koht je dalje dejal, da Norveška na podlagi sklepa Društva narodov itak ni bila obvezana, da pošte Finski svoje vojaštvo na pomot. O izidu sovjetske finske vojne ni moglo biti nikdar dvoma.

Svedska in Norveška ne razpolagata s tolikim vojaštvom, da bi lahko Finski učinkovito pomagale.

Koht je poudaril, da zasleduje Norveška v svoji mednarodni politiki princip strukturne neutralnosti. Zanikal je, da bi bla Nemčija izvajala na skandinavske države prtiški glede njihovega stališča do Finske in je označil vesti, da bi imela Nemčija ob norveških obalah oporišča za svoje podmornice, kot netočne. Dalje je dejal, da Norveška nikakor ne pospešuje izvoza švedske zelene rude v Nemčijo. Ta izvoz se vrši samo v onem obsegu, kakor to določajo obstoječe trgovinske pogodbe. Od izbruhu vojne dalje je izvoz švedske zelene rude v Nemčijo preko Norveške celo nazadoval.

Koht je kontal s ponovnim zagotovilom, da bo Norveška branila do konca svojo neutralnost, obenem pa je objabil Finški pomoč pri njenem delu za obnovbo.

Od začetka do kraja sami

Helsinki, 15. marca s. (Reuter) Predsednik finskega parlamenta Hakila je imel snoči po radiu govor, v katerem je dejal:

V naši neenakih borbi smo apelirali na druge narode, da nam nudijo pomoč v borbi za našo pravico stvar. Simpatije sveta so bile izražene na številne ganjlje načine. Toda ni prišla pomoč v videli smo celo, da sta naši zapadni sosedji hoteli z oboroženimi silami prepričati, da bi se nam poslala pomoč, ker sta se ti sosedji hoteli izogniti nevarnosti zate. Zaradi tega smo bili prisiljeni vzdrižati od začetka do kraja sami. Največja naša opera v zadnjih mesecih je bilo edinstvo naroda. Naša demokracija je sijajno preživela preizkušnjo v vojnem počaru ter pokazala, da je sposobna združiti narod v močno nacijo.

Koht je dalje dejal, da Norveška na podlagi sklepa Društva narodov itak ni bila obvezana, da pošte Finski svoje vojaštvo na pomot. O izidu sovjetske finske vojne ni moglo biti nikdar dvoma.

Finci niso mogli apelirati na zavezničke

ker sta Švedska in Norveška odklonili vsako možnost prehoda zavezniških čet

London, 15. marca s. (Reuter) Diplomski dopisnik agencije Press Association izve še naslednje podrobnosti o ozadju pogajanj za vojaško pomoč zavezničkov Finski:

Kmalu po izbruhu sovjetsko finske vojne je finsko vrhovno poveljstvo obvestilo angleško in francosko vlado, da bo Finska potrebovala tudi pomoč v moštvu, in sicer okoli 30.000 mož, toda še v maju letoskega leta. Obenem je nujno napravila za pomoč v letalih in topništvu. Angleška in Francija sta takoj pristali in vojni material je bil takoj odposlan. Kakor pa sedaj javljajo, del tega materiala nikdar ni došpel na Finsko. Verjetno je, da so prometne težave na Švedskem povzročile med potjo zastop in da se poslani vojni material deloma še sedaj nahaja na Švedskem.

Cim bolj se je vojna nadaljevala, tem bolj je postajalo očitno, da bo Finska potrebovala pomoč v moštvu. Toda tako Švedska kakor norveška vlada sta kategorično odklonili ne samo svojo pomoč v moštvu, temveč tudi vsako možnost prehoda zavezniških vojsk preko svojega ozemlja. Zato sta smatrali Angleška in Francija, da bi bil s strani Finske potreben na nujni formalen javen apel na pomoč, da bi Švedska in norveška, pa tudi svetovno javno mnenje razumelo zavezniško intervenenco. Dejstvo je, da takega apela Angleška

in Francija s strani Finske nista nikdar prejeli. Zdi se, da so se uveljavili v Helenskih gotovi krogih, ki so nasprotovali možnosti zavezniške intervencije in videli v tem nevarnost za Finsko. Ti krogi so v odločilnem trenutku prevladali.

Poljska vojska je bila pripravljena

Pariz, 15. marca s. (Reuter) Poljska vira da je sinči objavila, da je bila poljska vojska v Franciji pripravljena na odhod na Finsko za primer, da bi bila Finska naprosila Anglijo in Francijo za pomoč.

Izredno zasedanje sovjetskega parlamenta

Moskva, 15. marca s. (Reuter) Z odlokom predsednika Sovjetske unije Kalinina je za 27. marca sklicano izredno zasedanje sovjetskega parlamenta. Pričakujejo, da bo na tem zasedanju ratificirana mirovna pogodba s Finsko. Še preje bo podal najbrže ministrski predsednik in zunanji minister Molotov ekspozit o medianarem političnem položaju. Da je zasedanje parlamenta sklicano prav za 27. marca, spravljajo v zvezo z dejstvom, da morajo finske čete do 26. marca izprazniti vele ozemlje, ki ga je Finska odstopila sovjetski Rusiji.

Vsa Finska žaluje

Finski vojski je že primanjkovalo topništva in streliva

Helsinki, 15. marca s. AA. Posebni dopisnik agencije Stefani v Helsinku piše, da je vsa Finska v žalosti zaradi podpisa mirovne pogodbe, toda dodaja, da so se v izredni disciplini vsi ukinili pred sklepom viade in marsala Mannerheim.

Finski vojaški krogi trdijo, da je Finska imela le 50.000 ljudi izven borbe ter da ji je primanjkovalo topništvo in streliva. Strategični položaj v Viborskem in Finskem zalivu je bil gotovo trenutek že tako kritičen, da vrhovni vojni svet ni bil prepričan, da bo mogel varovati varnost Helsinkov, ki so bili 6. marca v veliki nevarnosti. Vsa prevozna sredstva na Finsem se uporabljajo zdaj za evaluacijo čet in prebivalstva ter vojnega materiala.

Helsinki, 15. marca s. Po 106 dneh vojne in zatemnitve mesta so bili Helsinkti vsej zapet razvzetjeni. Tudi tramvaji

in avtomobili so vozili s polno razsvetljavo. Prav tako so bile razvzetljene izoblike. V Helsinksi se polagoma vraca normalno življenje. V Helsinksi je prisel tudi že prvi vlaik s prebivalci iz Viborga, ki so se izselili.

Pomoč ameriškega Rdečega križa

Helsinki, 15. marca s. AA. Predsednik finske republike Kallio se je včera brzjavno zahvalil bivšemu predsedniku Zediljenih držav Hooverju za vso izkazano pomoč in ga prosil, da kot predsednik ameriške pomočne akcije za Finsko se v bodoče podpira finsko prebivalstvo, ki je zelo pričakovano.

V svojem odgovoru je Hoover izjavil,

v njegovi moči za Finsko, ki uživa ne- deljene simpatije vsega ameriškega naroda.

Fredsednik ameriškega Rdečega križa Norman Dawies je izjavil, da bo Finska tudi v bodoče se deležna pomoči ameriškega Rdečega križa.

Na podlagi podatkov finske vlade je okrog 200.000 Fincev potrebnih pomoči, ker jih bo treba preseliti in jim najti drugo zaposlitve, poleg tega pa je treba ob-

leli in preskrbeti okrog 46.000 žen in otrok, ki žive v veliki bedi.

Ameriški Rdeči križ je že poslal svoje ambulance, zaloge oblek in živil. Tudi ni- zozemski Rdeči križ je klub premirju po- sial svoje ambulance na Finsko.

Stockholm, 15. marca. AA. (Reuter). Moskovski dopisnik »Afton Bladet«java, da bo sovjetska Rusija ustanovila re- publiko v tistem delu Karelijske ozime, ki ga bo zasedla rdeča vojska. Viborg pa bo prestolnica te republike.

Finska izgubila desetino svojega ozemlja

in približno pol milijona prebivalcev — Prebi- valstvo in vojska zapuščajo odstopljene kraje

Helsinki, 15. marca s. (Reuter). Kakor je sedaj ugotovljeno, mora odstopiti Finska na podlagi nove mirovne pogodbe sovjetski Rusiji približno desetino svojega ozemlja, okoli 40.000 km², s približno pol milijona prebivalcev.

Podtalnik v finskem poljedelskem mi- nistrstvu je izjavil, da ne namernava vlada izvajati nobenega pritiska na prebivalstvo v odstopljjenem ozemlju, da bi se izselilo na Finsko. Kljub temu pa ni nobenega

dvoma, da ne bo hotel niti en Finec ostati pod sovjetsko Rusijo. Zaradi nove nastavitev in preskrbe prebivalstva, ki se bo izselilo, nastajajo za Finsko težki gospo- darski problemi.

Evakacija odstopljene ozemlja se je pričela že včeraj. Tudi finska vojska na vsej bivši fronti se že podaja na nove po- stojanke. Prebivalstvo zapušča izpraznjene kraje povsod pred vojsko.

Zavarovanje življenjskega prostora severnih držav

Nove izjave finskega zunanjega ministra o pogajanjih s Švedsko in Norveško

Helsinki, 15. marca s. (Reuter). Zunanji minister Tanner je podal včeraj novo iz- javo o možnosti sklenjeni obrambne vojaške pogodbe med Švedsko, Norveško in Finsko. Dejal je, da bodo vse tri vlade, preden bo zveza sklenjena, na konferenci svojih zastopnikov določili predvsem točno pogore, v katerih primerih bi stopila obveznost medsebojne pomoči v veljavu.

Kakor poročajo iz Stockholma, polaga zlasti švedska vlada posebno važnost na to, da mora biti zvezna pogodba samo obrambo značila in izrecno napierena samo proti možnosti novega napada na katero izmed držav. Švedska vlada odklanja možnost vsake preventivne akcije ali pa intervencije v primeru, da bi se smatrala katera izmed držav — podpisnic samogrogo od napada.

Tako finski kakor švedski krogi zagovarjajo, da nova pogodba ne bo napravljena proti sovjetski Rusiji.

Stockholm, 15. marca s. Švedski zuna- nji minister je potrdil, da so Švedski, Norveški in Finska pripravljene skleniti medsebojno obrambno zvezo. V kratkem se bodo v tem smislu pričeli v Stockholmu pogajanja vojaških strokovnjakov.

O predzgodovini teh pogajanj se izve, da je Finska pred dnevi naslovila Švedski in Norveški vprašanje, ali sta pripravljeni v primeru, če Finska sklene mir s sovjetsko Rusijo, skleniti skupno obrambo zvezo. Obe državi sta odgovorili pozitivno.

Stockholm, 15. marca. AA. (Reuter). Listi komentirajo predloženo obrambo zvezo med Norveško, Švedsko in Finsko ter pravijo, da je treba postopati hitro. Listi občutjujejo, da se Danska ne udeležuje pogajanj. Listi pravijo, da Finci niso pre- kinili zvezo s Švedsko in Norveško in da si želijo skupno s skandinavskimi državami zavarovati življenjski prostor.

Nemčija zaprla meje

proti Švici, Belgiji in Nizozemski — Koncen- tracija nemških čet ob Renu

Pariz, 15. marca s. (Havas) Z novimi nemškimi ukrepi bodo od danes dalje praktično popolnoma zapre nemško Švici, nemško Belgijo in nemško Nizozemsko meja.

V neutralnih krogih spravljajo te ukre- pe v zvezo z veliko nemško ofenzivo na zapanju, ki naj bi se pričela v kratkem.

Za svobodo češkega naroda

London, 15. marca s. AA. (Reuter) Zunanji minister Halifax je imel snoci ob letnici 15. marca po londonskem radiu govor, namenjen češkemu narodu. Halifax je v glavnem dejal:

Vlade in narodi angleškega cesarstva so prijeli skupno s svojimi zaveznički za orodje ter so odločeni obnoviti vašo svobodo. To je njihov cilj. Obnoviti je treba pravico in popraviti krivice, ki ste jih vi pretrplili. Ustvariti je treba novo Evropo, v kateri ne bo morec nasilje. Nato je lord Halifax izrazil priznanje Junaštu in slogi češkega naroda.

London, 15. marca s. AA. (Reuter) Zunanji minister Halifax je imel snoci ob letnici 15. marca po londonskem radiu govor, namenjen češkemu narodu. Halifax je v glavnem dejal:

Na včerajšnji sejti narodnega sobranja je prvi govoril Kalfom, sem s tem govornice oponziril, da je Balkanska zveza napierena proti Bolgariji. Zaradi tega je potrebno, da Bulgaria ne vstopi v Balkansko zvezo. Nevratna politika Bolgarije se ne sme izkoristiti. Nevratnost za Bolgarijo ni pre- natih do določitve, temveč velika skrb za ohranitev njenih pravic.

Za njim je govoril komunistični poslanec Luben Djukmedijev, ki je v svojem govoru gledal zunanje politike soglasil s Kalfom. Zagovarjal je potrebo obrambe zvezne s sovjetsko Rusijo.

Obrambne priprave na Bližnjem vzhodu

V Turčiji spomiljajo sovjetsko akcijo ob Kavkazu z največjo pozornostjo — Utrjevanje turških severnih in severozapadnih meja — Posvetovanja v turški prestolnici

Madrid, 15. marca, s. (Havas) Odločili se so skupaj vojaški in politični krogi se bavijo z vprašanjem, kakšno akcijo bo podvzela sovjetska Rusija sedaj, ko ima na sklenitvi miru s Finsko proste roke.

Slovensko prevladuje prepričanje, da bi utegnila poskusiti sovjetska Rusija ekspanzijo v smeri na Irak, Iran in Afganistan. To bi bilo mogoče sklepati iz sovjetskih vojaških priprav ob Kavkazu, povečane kampanje sovjetskih listov proti Turčiji in Iranu, na drugi strani pa tudi iz velikih priprav Anglije in France za ojačanje zavezniške vojske na Bližnjem vzhodu. Sovjetska akcija proti Iranu, Iranu in Afganistanu bi mogla med drugim zasledovati cilje, da odvzame zavezniško važna petrolovska ležišča v Iranu in Iraku, ter da s priliskom na Turčijo zadovoli staro rusko ambicijo po izhodu na morje skozi Dardanele.

Turški odločilni krogi spomiljajo vsako sovjetsko akcijo v teji smeri z največjo pozornostjo. Smatrajo, da bi šla Turčija na pomoci Iranu v primeru vsakega sovjetskega napada.

Carigrad, 15. marca, e. Zastopniki strokovnjakov in predstavnikov turškega

generalnega štaba so najeli ves hotel »Era«, v katerem bo nameščen generalni štab, ki bo upravljal dela za utrditev severne in severnogoradne meje. Med drugim se gre za utrditev proti Drenopolju in Ločengradu. V Carigradu poudarjajo, da te utrdbe niso naperljene proti Bolgariji, s katero je Turčija v prijateljskih odnosih, temveč bodo služile edino kot obramba Carigrada v primeru sovjetskega napada na Turčijo.

Ankara, 15. marca, s. (Havas) Turški poslanik v Bukarešti je dosegel včeraj semčaj in je imel takoj daljši razgovor z zunanjim ministrom Saradzoglu. Napovedujejo, da dosegel v kratkem v Ankaru tudi turški poslanik v Moskvi. Vendar bo njegov obisk baje samo privatnega značaja.

Nemška prizadevanja na Balkanu

Bukarešta, 15. marca, s. (Ass. Press) V uradnih rumunskih krogih ne dajejo še nobenega potrdila za vesti, da bo vsek čas sklenjenja nenapadalna pogodba med sovjetsko Rusijo in Rumunijo. Isto tako ne potrdila za vest, da bo Nemčija garan-

tirala rumunske meje proti vsakemu napadu.

London, 15. marca, s. (Ass. Press) Iz balkanskih prestolnic poročajo, da si prizadeva Nemčija ustvariti gospodarski blok, ki bi obsegjal Nemčijo, sovjetsko Rusijo in Italijo, karor tudi vse balkanske države. Italijanska vlada je bale začenjala nasproti takemu bloku že zelo rezervirana. Nemški načrti gredo predvsem za tem, da bi izboljšali gospodarski odnose med Italijo in sovjetsko Rusijo in omogočili, da bi Italija ob sovjetski Rusiji prejemala prenog, ki ga je dosegel prejema po morški poti iz Nemčije.

Rumunski petrolej za Italijo

Rim, 15. marca, s. (Reuter) V najkrajšem času bo podpisani med italijansko in rumunsko vlado sporazum glede dobave rumunskega petroleja Italiji. Nato se bodo pridržala pogajanja za sklenitev italijansko-rumunske trgovinske pogodbe v novečnem obsegu.

iz vasi Rigel, fara Toplice pri Novem mestu. V Chicago je umrla Neža Hodnik, starca 46 let, doma z Vrhniko. V Waukeganu sta umrli Franc Suštaršič, star 64 let, doma iz Št. Jurjeja in Ivanka Sedej, starca 41 let, doma iz Preserj pri Vrhniku. V Meadowpitu je umrl Leonard Lenassi, star 62 let, doma iz Smihela pri Postojni. V Vandlingu je umrl Jože Korosec, star 51 let, doma iz Rakitne pri Borovnici. V Chicago je umrl Jože Dolenc, star 51 let, doma od Sv. Tomaza nad Škofovijo Loko. V Evelethu je umrl Lojze Petek, star 36 let, v San Franciscu je umrl Josip Lesjak, star 68 let, doma od Sv. Jurija ob južni železnici. V Indiani Harbor je postal žrtev avtomobiliske nesreče Miletja Jeleniča. V Joliju je umrl Matija Ramuta, star 84 let, doma iz Metlike. V Milwaukee je umrla Frančiška Matič, starca 64 let, doma z Zgornjega grada. V Kleinu je umrl Anton Mahne, star 59 let, doma iz Selščata pri Ilirske Bistrici. V Evelethu je umrl Anton Omerza, star 72 let. V Johnstownu je zadeval kap Terezijo Miklavčič rojeno Trpin. Pokojna je bila starca 62 let, doma iz Drage na Dolenjskem. V Jenni Lindu je umrla Jožefa Ocepek, rojena Juvan, starca 69 let, doma iz vasi Leše blizu Litije.

Iz Kranja

Popravite pot na Zlato polje. Prebilci na Zlatem polju se že daleč časa prisotujejo nad nemogočo potjo, ki vodi v ta del mesta. Od časa, ko je bila državna cesta Kranj—Naklo zaprita, je pot na Zlato polje služila za pomočno cesto in so jo težka vozila popolnoma uničila. V času dejstva in preje v zimi je bilo treba precej spretnosti, da je človek med lužami in blatom prišel domov. Kljub vsem pritožbam pa se ni do danes še nihče potrudil in poslal od občine delavce, da bi vsaj za silo popravil pot, ki je danes ena sama luka. Ni edino, da se ljudje nočejo niti naseliti v tem delu mesta in da je polno praznih stanovanj prav zaradi obupne poti. Gospodje, upoštevajte tudi ta del mesta!

Kino »Narodni dom« predvaja najpopularnejši film Trije mušketirji. Predstave ob običajnih ureh v petek, soboto in nedeljo. Večernja predstava v nedeljo ob 21. uri pa odpadne.

Smrtna nesreča

Ljubno na Gorenjskem, 14. marca V sredu popoldne se je v naši vasi prijetja smrtna nesreča, ki je globoko odjeknila v sredih vseh domaćinov. Hlapac Gajšek Stanko, ki je služeval pri posestniku g. Antonu Cvenklju v Ljubnu, je vozil iz gozda smrečje. Ko so šli popoldne otroci iz sole, so opazili na poti, ki vodi proti Praprečam, prevrnjen voz, izpod katerega se je videla samo noga. Hitro so obvestili ljudi v bližnjih hišah, ki so pritojili na kraj nesreče. Premaknili so voz in potegnili izpod njega mladiča hlapaca. Voz ga je pritisnil preko pleč, glavo pa je imel zarito v sneg, kar izpričuje, da se je najbrž zadušil v njem.

Kako se je zgodila nesreča, ne ve nihče. Najbrž se je voz na poleđeni cesti malo nagnil, hlapac je skočil, da bi ga podpril z ramo, pa se je zgrudil pod preveliko težo. O tragični smrti hlapca Gajška so domaći obvestili njegove starše na Štajerskem. Pokojni je namreč komaj pred mesecu prišel v Ljubno poln volje do dela. Sedaj mu je kruta usoda na tako tragičen ukrabila življenje. Na odredbo oblasti so ga priprljali v mrtvašnico tukajšnjega pokopališča, kjer ga bodo jutri Naj podiva v miru! Zaljudno svojcem naše istreno sožalje!

Seja odbora za zimsko pomoč

Ljubljana, 15. marca.

V sejni dvorani na magistratu je bila sestod seja Akcijskega odbora za zimsko pomoč pod predsedstvom tajnika tega odbora, g. dr. Dermastije. Predsednik je omenjal uspehe akcije v glavnem, nato pa je podrobnejše poročal načelnik mestnega socialnega odseka, g. Heri Svetel, omenjajoč, da je ekskutive obiskala doseglo že nad 70 ljubljanskih trgovcev in jih zaprošila za prispevke, kar ni bilo brez odziva. Na plamenia vabilo ljudje niso kaj prida reagirali in se je izkazala živa beseda uspešnejša. Fond za zimsko pomoč znaša sedaj že nad 373.000 din, racunati pa je, da bo vsota v kratkem dosegla okrog 500 tisoč dinarjev, s čimer bo že mogoče priti nekatera javna dela. Od nekaj strani je bilo predlagano, naj bi se z nabranim denarjem najprej zaposlili brezposelnim pri popravi cestista odnosno vsega nad 8000 kvadratnih metrov obsegajočega prostora pred tovornim kolodvorom, kjer je popravila vratna vrata. Proti temu pa so padli pomisliki, pravilno je, da želeniška uprava sama po-

skrbila za tlakovanje tega prostora. Za to ima še kredit 200.000 din, celotni proračun pa dokončno ureditev prostora pa znača 2.800.000 din in bi bilo troška, skrovitana iz fonda za zimsko pomoč, le malo pomembnejša.

Nasledi član odbora, gg. Hrovatin, Maden, Pavlin ter drugi so nato predlagali nekatera druga nujnija javna dela, ki naj se porazdelijo na razne okraje meja, tako da jih javnost opazi in s čimer bi se dalo ved pobude za prispevke. Najbolj potrebna javna dela bi bila: porušenje banovinske

hiše Med hmeljniki, ureditev Ambroževega trga, ureditev novega nasada ob novi poti v Tivoliju, ureditev kolossalne staze ob Celovški cesti, dalje utrditev in ureditev močvirnega prostora ob zavetišču v Trnovem ter ureditev in priprava mestnih travnikov v Meštrem logu za zelenjadne njive, kjer bi bili zaposleni braspolejni revježi, ki sami prejemajo hrano iz javnih kuhinj. Na programu so se nekatera druga dela in bo, kdaj se bodo pričela, sklepali oziroma odbor.

Konec milijonske tožbe

Vrhovno sodišče v Ljubljani je zavrnilo revizijo državnega tožilca proti oprostilni sodbi celjskega sodišča v prevajalski aferi

Ljubljana, 15. marca

Državno tožilstvo v Celju je vložilo 22. novembra 1938 otožbo zoper notarja v Prevajah dr. Dušana Šenčarja, zoper lesnega trgovca v Prevajah Karla Sedeja, zoper lezencev trgovca in posestnika v Černeču Ivanu Veržuru in zoper posestnika v Prevajah Matevza Krajla. Otoženec je ovajdi zaseben udeleženec rudniški ravnatil Ivan Flaschberger, ki ga je zastopal prevajalski odvetnik dr. Emil Stefanovič. Vsi štiri otoženci so bili s sodbo okrožnega sodišča v Celju dne 2. septembra 1939 oproščeni krivide in kazni. Notar dr. Šenčar je bil otožen, da je zlonamerno oškodoval gospodarski kredit Ilirske rudarske družbe in spravil njen kredit v nevarnost, da je zaprisežen sodna cenzila Karla Šenčarja v Černeču. Kralja naklepoma zavedel, da sta podala lažno izvedeniško mnenje, ko sta ocenila za javno dražbo določene ne-premijnine Ilirske rudarske družbe samo na 2.538.270 din, dočim je znala njih vrednost nad 20 milijonov din, da je kot sodni poverjenik overvabil cenilni zapisnik z ne-rešljivo vsebino, ko je podpisal sodni spis o cenitvi premoženja Ilirske rudarske družbe, da je pogradi zakone kot sodni poverjenik obdržal njen kredit Ilirske rudarske družbe in izvrsil postopnanje sreskega sodišča v Prevajah v stvari Prve hrvatske štедionice zoper Ilirsko rudarsko družbo radi 100.000 din, da je oškodoval Ilirska rudarska družba ter zlorabil njen pooblaščilo, da bi sebi in drugim pridobil imovinstvo, da bi sebi in drugim protipravno imovinsko korist.

Vse te številne točke otožbe je celjsko okrožno soglašje zavrnilo in dr. Šenčar je ter tovarise popolnoma oprostil čoprav je otoženca naprila dr. Šenčarju kar štiri prestopke in tri zločine, od teh enega s konkuršno sankcijo do 10 let robije.

Državni tožilstvo pa je privjal revizijo. Nekaj točk otožbe je že med razpravo v Celju odpadlo, državni tožilstvo sam je umaknil revizijo glede § 334 k. z. in kasajsko sodišče je zavrnilo revizijo glede § 214 in 371 k. z. Ostale so do razprave pred vrhovnim sodiščem v Ljubljani, ki je bila včeraj in predvajarskim se je otožbe po § 34, 144, 397-II in 386-III k. z.

Pri razpravah je slo predvsem za to, ali je dr. Šenčar, ki je kupil na dražbi okoli 58 ha zemljišča za 295.000 din, njegova žena pa okoli 9 ha ne-premijneni za 46.000 din, pridel milijonske vrednosti kupilnem ne-premijnenim v škodo IRD, oziroma v škodo zasebnega udeleženca Flaschbergerja. Sodnišče je ugotovilo, da je cenitev ustrezala takratni vrednosti, kazensko postopnanje ni podalo nobenih podatkov, da bi bila cenitev izvedena iz kakih kaznivih nagibov. Dr. Šenčar ni torej zagrel nobenega kaznivega dejanja v smislu kazenskega zakona in otožbe, ko je na dražbi kot najboljši ponudnik kupil del ne-premijnenih IRD.

Vrhovno sodišče v Ljubljani je zavrnilo revizijo državnega tožilca dr. Stuhca.

Včeraj popoldne je predsednik kasajsko sodnik dr. Anton Lajovic razglasil sodbo, da bi bilo mogče ovrednotiti utrditev okrožnega sodišča v Celju, da je bila cenitev pravilna in da dr. Šenčar ter tovarise niso zagrešili nobenega kaznivega dejanja. S tem je bil proces, ki je trajal tri leta in štiri meseca, zaključen, ter je dobil dr. Šenčar, ki je prestal v tem času mnogo muke in gromote skočil, popolno zadoščenje. Branil ga je odvetnik dr. Stor.

seveda vode narasla tudi zaradi ponočnih nivojev, vendar bolj zaradi kopnenja snega, kakov novih padavin. Sele zdaj pritekajo večji količini vode tudi po krimskih hudo-urnikih, ker je sneg na severni strani začel hitreje kopneti sele, ko se je ozračje bolj ogrelo.

Fozimi je Barjane zelo skrbelo, kakšna bo letinja pomanjkljivost, ker je zapadlo toliko snega in so se upravljeno bilo povodnji. Že nekajkrat so imeli na Barju večje povodnje, ki pa so zanj vodili v visokem snegu. Čeprav so zdaj vode na Barju tu in tam prestopile bregove, vendar je že naihujeta nevarnost minila. Davi je bila Ljubljana pri Barju nad normalo 1.20 m. Poplavljene so travniki v nizjih legah, kjer so pa poplavile že običajne. Ker se je zjasnilo, se nam ni treba več batiti, da bodo vode še načrpalne. Upamo, torej lahko, da v naših krajih ne bo večjih poplav zaradi snega. Najbolj je Ljubljana narasla v spodnjem delu in v Vavčah je bila višina vode davn 137 cm nad normalo. Nižja zemljišča pri Fužinah so poplavljena. Odkar je Ljubljana poglobljena v mestu, se vode z Barja odtekajo mnogo hitreje, a ker struga proti Zalogu nima velikega padca, je varnost poplav pri Fužinah večja kakor na Barju.

Tudi Sava je začela naraščati, vendar ni narasla tako zelo kakor Ljubljana. Narašča bo morda še dolga, jutri bo pa voda najbrž že upadla. Velike nevarnosti pa je vodila v Barju.

Beložnica

KOLEDA R Danes: Petek, 15. marca: Klemen, Marija 7. zlosti

DANASNE PRIREDITVE Kino Matica: Ljubljanski strasti Kino Sloga: Prebijane strasti Kino Union: Karneval na ledu Kino Moste: Scipion afriški in Ulica brez radošči

Razstava Matije Jame v Jakopševem paviljonu odprtja ob 9. do 18.

Koncert Poltronierijevske quartete ob 20.

Vsički Filharmonični dvorani

Literarni večer petorice mladih slovenski pisateljev ob 20. v dvorani Delavske zbornice

Senčjakobsko gledališče »Uježek« (dobrodružna predstava) ob 20.15

DEZURNE LERARNE Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramer, Miklošičeva cesta 20, Murnayer, Sv. Petra cesta 78.

OTROCI MED SEBOJ

Moral bi slikati mojega očeta kadar igra Mozart.

Ti bi pa moral slikati mojega očeta, kadar igra Karta.

Zadnja evropska postaja Rooseveltovega odposlanca

Drevi dospe Sumner Welles v Rim, kjer se bo ponovno sestal z Mussolinijem in zunanjim ministrom Cianom

Rim, 15. marca, s. (Ass. Press) Sumner Welles je sinoči odpotoval iz Pariza in je sedaj na poti v Rim.

V diplomatskih krogih namigujejo, da bo Welles ob prilici svojih ponovnih razgovorov z italijanskimi državnimi načelniki sklenil predvsem s priliskom na Turčijo.

Rim, 15. marca, e. Ameriški državni

podstojnik Sumner Welles prispe v petek ob 2

Sportni pregled

— Konferenca o davčni reformi. Porocali smo že, da bo v ponedeljek 16. t. m. v finančnem ministru konference zborničnih strokovnjakov iz vse države in zastopnikov ministrov. Na njih se bodo obravnavali predlogi s konference v Ljubljani glede davčne reforme. Konferenca bo velikega pomena za vse naše gospodarstvo. Ljubljansko zbirnico bosta zastopala na konferenci načelnik trgovskega odseka g. Smrkolj in zbornični konzulent g. Zagor Gre za to, da sprejme finančno ministrstvo minimalne zahteve zborničnih strokovnjakov ker le tako se bo mogel zboljšati položaj naše industrije in trgovine. V ministrstu so proučili vse zadavne predloge in zahteve zastopnikov našega gospodarstva.

— Tudi letos veliki izvor opeke iz naše države. Lani je bil nekaj časa tako veliki izvor opeke iz opekan na severu banovine, da jih je bila celo ovirana domaća stavba na delavnost. Pomanjkanje opeke je bilo posebno občutno v Mariboru. Kaže, da bo tudi letos velik izvor opeke v Nemčiji. Nedavno so se mudili v Mariboru zastopniki dunajskev stavbnih podjetij ter so sklenili z opekanjari pogodbe za večje dobave opeke. Potem so odpotovali tudi v Zagreb in v Slavonijo, da se tudi tam pogode o dobavi opeke.

— Dve mednarodni konferenci v Dubrovniku. V začetku pomladne sezone bosta v Dubrovniku dve važni konferenci. Na prvi se zbero zastopniki sedmih držav, zastopniki na mednarodni dunavski komisiji. Ta konferenca bo trajala 14 dni. Druga bo konferenca pravoslavni cerkev na Balkanu.

— Banovina Hrvatska dobi 1. aprila proračun. Iz Beograda se je vrnil Šef finančnega oddelka banovine Hrvatske dr. Franolić, ki je v finančnem ministru posredoval v zadavi proračuna banovine Hrvatske. Hrvatska dobi s 1. aprilom proračun in sama bo pobrala neposredne davke, takse in druge dohodke. Njen proračun bo znašal približno pol drugo milijardo din. Noben nove davčine ne namenjuje uvesti.

— Zavarovanje delavec in nameščenje v decembri 1939. Lani v decembri je bilo v naši državi zavarovanih 707.485 delavec in nameščencev in od teh 512.711 moških in 194.724 žensk. V primeri z novembrom je število zavarovanec narasla za 27.512, v primeri z decembrom predlanskega leta se je pa povečalo za 18.625. Od zavarovanec v decembri lanskega leta jih je odpadlo na področje dravsko banovine 110.273 ali 15.59%, na področju banovine Hrvatske 228.924, ali 32.36% na področju drugih banovin na 368.238 ali 52.05%. Največji absolutni porast v primeri z decembrom predlanskega leta izkujejo gradnje nad zemljo in sicer za 5290 delavec. Povprečna dnevna zavarovana meža je znašala 24.71 din in se je povečala v primeri z decembrom predlanskega leta za 86 par, v primeri z novembrom lanskega leta je pa nazadovala za dve pari. Celotna dnevna zavarovana meža je znašala 436.89 millionov proti 454.36 millionov v novembri edinstveno 410.7 millionov v decembri predlanskega leta. V primeri z decembrom predlanskega leta je narasla za 6.39%.

— Konferenca o oskrbovanju naše tektinle industrije s suravnami. Danes je bila v trgovinskem ministru v Beogradu sklicana konferenca, da na nji razpravlja o vprašanju preskrbe naše tektinle industrije z bombažem. Z upredbo o oskrbovanju naše tektinle industrije z bombažem je to vprašanje v načelu rešeno. Na podlagi te uredbe se mora ustanoviti urad za rezdeljevanja bombaža. — Lani je bilo v naši državi pridelano okrog 1000 ton bombaža, predlanskim pa 500 ton. Lani smo uvozili bombaža in bombažnih izdelkov ter polizdelkov 33.653 ton v vrednosti 590.7 milijona dinarjev. Predlanskim pa 39.100 ton v vrednosti 787.9 milijona din.

— Kranjska industrijska družba kupila ležišča magnezita v okolici Čedka. Zemljišča so precej velika in baje bogata magnezita. Družba namerava zgraditi tam tovarno za izdelavo raznih produktov iz magnezita.

— Naša zunanja trgovina v januarju. Črniški oddelki v finančnem ministru urejajo podatke o naši zunanji trgovini v januarju. Podatki bodo v kratek objavljeni. Izvoz in uvoz sta bila nekoliko večja kakor v januarju lanskega leta, dalec pa zaostajata za izvozem in uvozem v decembri lanskega leta.

— Razširjenje kontrole igrova. Devizni odber pri Narodni banki je izdal odlok, po katerem se je kontrola izvoza z 12. marecm razširila tudi na izdelke in kranje in krzno, obdelani ali neobdelani.

— Razstava male obštite na ljubljanskem spomladanskem velesejmu. Da se omogoci udeležba na ljubljanskem velesejmu, ki bo trajal od 1. do 10. junija t. l., tudi malim občinom, namerava kr. banska uprava sporazumno z velesejškim ravateljstvom nakazati v ta namen nekaj brezplačnega razstavnega prostora. Interenti naj se prijavijo pisano ali ustremno, najkasneje do 15. aprila 1940 pri VIII. oddelku kr. banske uprave na Erjavčevi c. 21 v navebo, koliko kvadr. m razstavnega prostora zeli.

— Dviganje rušilca »Ljubljana«. V sredo zvečer je remorker naše vojne mornarice »Jakis privinkel« v zaliv ladjevnice dva velika cilindra, ki ju je v praktilnih dneh med viharjem remorker »Cyclop«, last italijanske družbe Tripcovich izgubil na poti iz Taranta v Šibenik. Cilindra sta se v viharju poškodovala ter ju bodo sedaj v ladjevnici popravili. S pomočjo tistih dveh cilindrov bodo kasneje skušali dvigniti potapljanje rušilca »Ljubljana«. Cilindra sta dolga po 30 m ter ima vsak kapaciteto po 500 ton.

— Nov grob. Danes je preminal v vinski starosti 91 let ga. Marija Kilar, rojena Mally, vdova po radčinskem nadšvetniku. Pokojnika je bila vzgljena mati, ki je skrbno vzgojila svoje otroke in jim ugla pot v življenje. Usoda pa ji ni priznala udarci, in težak udarec jo je zlasti zadel lani 16. septembra, ko je izgubila ljubljenega sina generala Adolfa Kilarja, ki je umrl tragicne smrti v Vrakuju. Za njo žalujejo sinovi Ivan, Anton in

Riko ter hčerka Ana poročena Kastelic. Pogreb plenilni gospo bo jutri ob 15. izpred hiše žalosti Cesta 29. oktobra 9. na kopališče k Sv. Križu. Plenilni gospo blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje.

— Mirna. V nedeljo dne 17. t. m. bo gostovala igralska skupina »Narodne strokovne zvezze v Miru« z zelo obširnim sporedom. Tamburški orkester NSZ bo izvajal pod vodstvom tov. Karmelja koncertne točke in bo sodeloval tudi pevski odsek. Na vrsto pride potem spevigrava »Kovačev student«, kjer sodeluje dramatični in pevski odsek ter tamburški orkester NSZ. Prizakujemo, da bo občinstvo naše vzbudil pri občinstvu pravo zanimanje. Clanji kvarteta Poltronieri Carpì, Alessandri in Valisi so odlični umetniki in prav virtuozi vso na svojem instrumentu. Predprodaja vstopnice v knjižarni Glasbeni Matice. Koncert bo drevi ob 20. v veliki Filharmonični dvorani.

— Videm-Krško. V nedeljo dne 17. t. m. bo v vrši ustanovni občni zbor podružnice Narodne strokovne zvezze za Videm-Krško v gostilni g. Vaniča ob 2. uri popoldne s sledenjem dnevnim redom: 1. poročilo pravljivnega odbora, 2. poročilo delegata NSZ iz Ljubljane, 3. volitev podružničnega odbora in nadzorstva. Vabim vse nacionalno delavstvo na ustanovni občni zbor preporebne podružnice v Videm-Krško. Pripravljalni odbor.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo običajno, nestanovitno, zmerino hladno vreme, tu in tam bo nekako deževalo. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Beogradu, Splitu, Kumboru in Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 19, v Zagrebu, Sarajevu in Splitu 17, v Mariboru 16.6, v Kumboru in Dubrovniku 18, na Visu in Rabu 12, v Ljubljani 10.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 748.8, temperatura je znašala 4.2.

— Po budici zimi poplave. Zaradi toplega vremena je prijeti naglo kopneni sneg ter so reke in potki močno narasli. V Hrvatskem Zagorju in Podravini so nastale velike poplave. V Hrvatskem Zagorju je rečica Krapina poplavila ogromno ozemlje od Zlatar-Bistrice do Zaprešića. Že večje so poplave v Podravini, zlasti ob strugi Koprivnica-Kloštar, kjer je voda na mnogih krajev poplavila cesto v višini 60 do 70 cm, tako da je vozovni promet skoraj dočelja onemogočen. Zaradi neglage kopnenega snega so prilegle naradilci reke Kolpa, Korana in Brežnica. Vodostaj Kolpe je 660 cm. Od včeraj je voda narasla za 2 m ter grozi velika nevarnost poplave.

— Sutinčna nesreča. Na premikanem kolodvoru v Borongaju pri Zagrebu je padel pod vagon železniški uslužbenec Milo Fotorović, ki mu so kolosa odrezala obe nogi in ki je med prevozom v bolnično umrl. — Samoner. V sredo zvečer si je v Zagrebu na klopi v parku na Wilsonovem trgu končal življenje policijski stražnik Sime Ostrič iz Novega Grada v Dalmaciji, star 34 let. V policijsko službo je bil sprejet še pred kratkim. Nameraval se je oženiti in se je pustil pregledati po zdravniku, ki pa je ugotovil, da ima nezdravljive bolezni. Zapustil je več poslovilnih pisem, v katerih pravi, da ni hotel onesrečiti ljubljenega dekleta in da gre zato raje v smrt.

— Plaz začul cesto. V Bosanski Krajini piha že dva dneva jug in sneg zato naglo kopni. Zaradi poplave se je pri Kotorvaroš utrgal velik zemeljski plaz, ki je zasul cesto Banjaluka-Kotorvaroš. Porušil je tudi hišo Sime Radovića, ki je pri tem izgubil življenje.

Iz Ljubljane

— Iž Ribij trg. Blaga je še vedno malo, ker se pomladni ribolov še ni začel. Slab ribolov je na morju, še slabši pa v sladkih vodah. Reke zdaj naraščajo, Denava pa je bila še nedavno zamrznjena in še zdaj po njej plavajo velike plične ledi, tako da ribolov ne bo še tako kraljal omogočen. Tudi v Ljubljani konzumiramo precej domačih rib, največ šilov (smuč) ali tako imenovani potrivi, pa tudi ščuk. Danes ni bilo še na prodaj ščuk. Med rečnimi ribami so prodajali samo še platnice in potrivi. Tudi med morskih ribami ni bilo velike zbilje. Sardelle so prodajali po 16 din. sardelice po 14, ušate po 18, ošlike po 30 do 36 in hotbotnice po 28 din kilogram. Nezavdano mnogo je bilo žabljih krovkov, kupelje pa ni bilo skoraj nobene.

— V kavarno »Stritar« je dosegla danes nova damska kapela. Danes v petek, soboto in nedeljo odprtje do 5. ure zjutraj.

— Iž »Ujež«, sabavno in duhovito Nuščeve veseljstvo uprizorja »Sentjakoban« v poslednjih dneh v jutri in jutri v soboto ob 20.15. Igra je dosegla izreden uspeh in so bile vse doseganje predstave popolnoma razprodane. Domačna predstava se uprizori v korist obolelega slovenskega skladatelja Kogoja Marija. V nedeljo 17. t. m. ob 20.15 se ponovi izvrstno uspešna igra s petjem in godbo »Pekovska«. Ker je očitno pri zadnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic in je za predstave veliko zanimanje, kupite vstopnice že v predprodaji, ki bo od danes dalje v društvenih prostorih v Mestnem domu.

— Iž »Učiteljski kandidatje« iz 5. letnika se bodo poslovili ob dijaškega življenja s Cankarjevo dramsko Jakob Rudan v soboto ob 16. t. m. ob 8. zvečer. Prireditve bo v telovadnici na učiteljsku. Resljiva cesta. Prijatelji učiteljskega naraščaja vlijedno vabljeno.

— Zadržanje »Dom učiteljev« vabi na svoj IX. redni občni zbor, ki bo na Venčki potek ob 8. v Učiteljski tiskarni. Keblo poleg občnih točk na dnevnem redu zanimalo in aktualno predavanje ge prof. Erne Musarje ter vlagi odločitev glede doma odbor nujno vabi vse tovarši. Zlasti poverjenice da se vablu odzovejo v čim večjem številu.

— Član naše drame gospod Gravč Danes, bo imel v začetku aprila svojo spletljivo predstavo na katero še danes opozarjamo.

— Iž Vsi rezervni oficirji, ki so obiskovali večerni tečaj za priziranje na izpit za rezervnega kapetana II. kl. naj pridejo znamljivo v petek, 22. t. m. zjutraj ob 8.30 na vojaško strelilšče na Dolenski cesti. Hkrati se vabijo vsi rezervni oficirji, ki obiskujejo navedeni tečaj, da se drevi ob 20. srečajo zanesljivo v prostorih Tehniške sredine Šola k slovesu od gg. predavateljev.

— Iž Orkestralno društvo »Glažbene Matice«, ki je nameravalo proslaviti svoj dvajsetletni jubilej s koncertom 18. t. m. je moralno valed zapomlenosti orkestra prelo-

čiti svoj koncert definitivno na 8. aprila. Kupljene vstopnice veljajo za ta datum. — Ij Ponovno opozarjam na zeločajni prvi koncertni nastop znamenitega godalnega kvarteta Poltronieri v našem mestu.

Kvartet, ki uživa v vsej Evropi slovesa enega prvih komornih skupinov sveta, bo gral godalne kvartete, ki so jih napisali: Mozart, Pick-Mangiagalli in Ravel. Troje različnih prekrasnih del, ki bodo prav vstopite vse vzbudili pri občinstvu pravo zanimanje. Clanji kvarteta Poltronieri Carpì, Alessandri in Valisi so odlični umetniki in prav virtuozi vso na svojem instrumentu. Predprodaja vstopnice v knjižarni Glasbeni Matice. Koncert bo drevi ob 20. v veliki Filharmonični dvorani.

— Ij Komemoracija dr. Matka Lagunje. Ob desetletnici smrti dr. Matka Lagunje priredijo »Akademsko društvo Dobrodob« Delavško prvo v podp. društvo Tabore, društvo »Soca«-matica in »Primor« akad. starševstvo in komemoracija. Spominska slavnost bo v torek dne 19. marca, ob 10.30 v dvorani Delavske zborne v Ljubljani (Miklošičeva cesta). Na spondu so komemorativni govor, recitacijske in petje.

— Ij Pianist Marijan Lipovšek je naša gora list, odličen umetnik, prvočlan glasbenik in izredno priljubljen pedagog. Z vso vnuco se posveča koncertnemu življenju in kot pianist solist bo nastopi na samostojnem koncertu v ponedeljek dne 18. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Njegov koncertni spored nam prinaša najprej tri klasične Scarlatti, Haydn in Beethoven. Nato bo izvajal dela domaćih skladateljev: Premrlja, Šivicu, Osterca in Škerjanca. Končno besedo je del Debussyja. Hace poleg umora v Sp. Hudini pri Celju in Stevilnih reparskih napadov, vlončov in tativ in vesti tudi dvojna reparska umorja v Ščedru pri St. Pavlu pri Preboldu in v Medlogu pri Celju ter reparski umor v Malih Braslovčah.

— Ij Angliški gitaristi je tema zanimivih predavanj, ki ga bo imel pod kriljem Angleškega društva v ponedeljek 18. t. m. ob 18. v deli dvorani noteja Univerzitetne predavatelji umetnosti zgodovine v Oxfordu in Belfastu s par dinarij. Društvo mora oskrbovati »Dom Franje Tavčarjevega« v Kraljevcu. Kamor hodi po zdravju toliko slovenske dece in tudi odraslih. Ker je zatekajo tja po večini revnejši otroci, je razumljivo, da redni dohodek Domu še zdaleč ne zadoštejo. Zlasti še kdo Kolo nudi mnogim največjim revnejšim oskrbo »amo za ta jubli boginje Ljubljanci!« Pokažite da ste srčno kulturni in z veseljem srcem v prijaznem pogledom kupujte jutri od obvezovalnih prodajalj oljnje veje: Večite, da s tem najate gorje na hribenščin!

— Pedagoško društvo v Ljubljani priredi v soboto 16. t. m. ob 18. v predavatelji mineraloga in instituta na univerzitetni predavanje »Vzgojne oblike v skavnicah«. Predaval bo pričlanek skavnickih delavcev. — Ij »Češki župan« Marija Flahutova iz Stopce pri Lašči v sredo okrog 15. v neki delčki gostilni, se je nadzadil zgradišča in na mestu izdhnila. Flahutovo je zadele kap.

— Ij »Češki župan« Marija Flahutova iz Stopce pri Lašči v sredo okrog 15. v neki delčki gostilni, se je nadzadil zgradišča in na mestu izdhnila. Flahutovo je zadele kap.

— Ij »Češki župan« Marija Flahutova iz Stopce pri Lašči v sredo okrog 15. v neki delčki gostilni, se je nadzadil zgradišča in na mestu izdhnila. Flahutovo je zadele kap.

— Ij »Češki župan« Marija Flahutova iz Stopce pri Lašči v sredo okrog 15. v neki delčki gostilni, se je nadzadil zgradišča in na mestu izdhnila. Flahutovo je zadele kap.

— Ij »Češki župan« Marija Flahutova iz Stopce pri Lašči v sredo okrog 15. v neki delčki gostilni, se je nadzadil zgradišča in na mestu izdhnila. Flahutovo je zadele kap.

— Ij »Češki župan« Marija Flahutova iz Stopce pri Lašči v sredo okrog 15. v neki delčki gostilni, se je nadzadil zgradišča in na mestu izdhnila. Flahutovo je zadele kap.

— Ij

Razbojnik Hace izročen sodišču

Svoje zločine odkrito in cinično priznava, pravi pa, da ni zagrešil vseh, ki mu jih pripisujejo

Ljubljana, 15. marca
Aretacija Antonia Haceta, tega najvernejšega razbojnika, je zbudila med prebivalstvom širok Slovenije globoko zadoseženje in ojačanje. To pač ni čuda, kajti tolovan je se pojavil danes tukaj, jutri tam in bil nevaren vsem in vsakomur. Vrnila mladina kranjskima stražnomačna, Antonu Medletu in Gojmuru Kremžarju gre pač vse priznanje, saj sta tvegala največ in sta tako rekoč le po naključju odnesla sama lažje poškodbe pri aretaciji, ker je Hacetu odpovedal samokres in je šele med borbo potegnil drugo težjo pšito, s katero je lahko streljal in ju tušil ranil, ni pa mogel meriti na občutljivejša mesta. Med borbo v stanovanju Hervatinovih v Batičevi hiši na Stari cesti 16 v Kranju, je bil ranjen tudi lastnik stanovanja Hervatin in sicer v brado in vrat. Kreplka in pogumna stražnica sta zmagala in slednjči povezala odpornega in skoro pobesnega tolovaja, ki je bil že ponosni prepeljan iz Kranja z avtomobilom gasilske čete v zapore ljubljanske policije.

ZASLISEVANJE V LJUBLJANI

S Hacetom so že v Kranju sestavili kratek zapisnik, v katerem je priznal takoj po aretaciji, ko je bil še ves iz sebe, več vlonov in tativin tudi v Kranju sameen in pa sploh po Gorenjskem. Tudi v Ljubljani, kamor so ga prepeljali uklenjenega na rokati in nogah, so ga pričeli zaslilevati že zjutraj. Zaslisevanje je vodil nadzornik g. Matko Močnik, ki je imel že predprje ob raznih prilikah opravka s Hacetom. Razbojnik, ki je sicer zelenčni živec, je bil v Ljubljani precej razburjen in je gladko priznal stavljene vlonme in tativine, ki jih je zagrešil v območju ljubljanske police. Ko so mu hitej naštrevateli kopico tativin vlonom po deželi, je dejal: »Kaj me boste spraševali o tem? Krauel sem povsod, kamor sem prisel in vlamjal sem, kjer se je le dalot! Saj sem živel samo od tativin! Če mi naštrevate tativine, se jih mnogo sploh ne spominjam, kajti včasih sploh nisem vedel, kje sem bil in kod sem hodil.«

Ko mu je nadzornik predložil uboj oroznika Medena v Medlogu pri Celju, ki je bil tako rekoč njegov rojak, Hace ni niti trenil z očesom in je dejal, da je bil prisilen streljet, ki ni hotel, da bi ga prijeli že takrat. Zatrjeval je pa, da ni meril s samokresom in da je streljal kar na slepo.

RAZBOJNIK PRIZNAVA UMOR

RUDOLFA AVPIČA

Prav mračen in redkobesen je pa po stal Hace, ko ga je bil nadzornik izpravil o umoru njegovega pojada Rudolfa Avpiča, ki je bil doma iz Cermnoščic, stanoval pa je pred umorom usklj. pri St. Vidu. Sprva razbojnik sploh ni hotel z besedo na dan, slednjči pa se je omehal, zlasti ko mu je nadzornik omenil prvevane neke ženske in pa že davno zaprtega Štefana Verleta, s katerim je bil Hace velik prijatelj. Avpič in Hace sta v družbi se nekaterih pojadačev vlonila lani 20. julija v znano Bregarjevo trgovino v Sv. Lovrencu na Dolenjskem, kjer je bilo ednosenega veliko plena. Avpič se je tudi oblikele v ukradeno perilo in si nataknil klubok iz omenjene trgovine na glavo.

S Hacetom sta se po nekaj dnevnih ločila, ker je odsel Avpič na Gorenjsko.

Tam je vlonil nekje pri Golniku in neko bojšo hišo in si prisvojil poleg drugega plena tudi 14 000 din. O tem je pripovedoval nekemu drugemu vlonilskemu pojadašu in pa nedavno obsojenemu Josipu Sitarju tudi znanemu vlonilcu, ki je doma nekje nad Kamnikom. Avpič se je v zaretetu avgusta spet sešel s Hacetom in sicer nekje pri Gameljnah. Ko se je zverčilo, sta odšla spati v bližnji skedenj, kjer je bil Hace spraševal Avpiča o uspehu vlonma na Gorenjskem, o čemer je že čul. Po zatrjevanju Sitarja je moral imeti Avpič pri sebi tedaj še kakih 10.000 din. Hace je pažnjal, da sta se z Avpičem spričali zaradi tega denaria, kajti kot nekak poglavar si je vedno lastil daleč na plenu drugih. Hace je pri zaslivenju zatrjeval, da je med prepričom tudi Avpič potegnili samokres in ogražal Haceta, pa je bil on nejnišči in je streljal prvi. Pogordil ga je z več strelji in ga ubil. Odkrivno je povedal, da ga je nato tudi sledil in si prisvojil njegovo obliko, v kateri je bil denar. Ko ga je bil nadzornik spraševal o dvojem umoru zakončev nad Skofjo Loko, se je bil Hace smejati: »Eh, veste,« je dejal, »vseh divjastev pa tudi nisem zagrešil jaš. Bral sem sicer v časopisu, da sem osumljen tega umora, toda to ni res. Takrat sem bil čisto drugje in boste morali pac pravega morilca sele istati.«

Daniel Lesueur

43

Krinka Ijubezni

Roman

In vendar! Ko se je približal ta sin, ko jo je vprašal v iskrenosti svoje mlade bolesti, da-li ima gospa Valcor pravico zapoditi jo iz hiše, mu je odkrito odgovorila:

— Dala bi svoje življenje, če bi to vedela. Zopet je dvomila, ni se čutila premagano, branec že tako dolgo na dan svoje duše edino ljubezen svojega življenja pred pozabom, ki ji ni dopuščala, pred molkom, ki se ji je zdel preveč grobni, pred verolomnostjo, katero je vedno smatrala, da je niso zmarna usta, ki so se nekoč tako strastno pritiskala na njene ustne; zdaj je mislila samo na ljubezen in srečo svojega sina, saj je bila dolžna obvarovati ga vsega hudega obvarovati ga te mračne pasti.

Zagledala je to past. Do tega trenutka je zadostovalo, da se ni ujel v njo. Danes so jo pa okolnosti prisilile odkriti jo očem vseh.

Gaetana de Ferneuse je čutila, da bo zmogla to nalogu.

Preveč je ljubila Renauda, preveč je ljubila svojega sina, da bi ne začela boja proti sluteni sleparji.

Nerazumljiv Laurencin korak jo je za hip zbegal, pa si je takoj opomogla. Ta novi zapletljaj vendar ni mogel odneti zmage nad dolegotvornim budnim opazovanjem, niti nad nadziranjem žene in ljubice, ki je branilo Gaetani videti v Michelininem očetu svojega bivšega obvezanega ljubčka.

Kaj se more človeško, srce tako izpremeniti? V daljnji tujini, sredi pestolovčin, nevarnosti, počasi celeči se ran, v ostrini podnebja in bitja? Ali pa ni bil več to isti človek?

Tajna gotovost ni zadostovala. Potreben so bili dokazi.

In mar ni bila ta gotovost sama znova omajana, ko je dobila gospa de Ferneuse pismo, v katerem je prvič po dolgi letih trdovratnega molka Renaud de Valcor obudil spomin na preteklost? Točne podrobnosti skalnatne vottline so razburile Gaetano. Živoduša ni nikoli zvedela za ta sestanek bivših zaljubljencev.

Toda zdaj...

— Pojdem, — je dejala gospa de Ferneuse sramna pri sebi.

In potem je mrzlično pričakovala, kdaj napoči ta trenutek.

To pot bi ji pred zrcalom spominov nobena komedija ne bila nudila nadomestila. On se je spomnil — ali pa je vedel — ta po zunanjosti tako podoben, po sreu pa tako malo podoben tistemu, ki ga je

ljubila. Končno bo torej spregovoril in ona ga vpraša. Ona, ki ni mogla povedati svoje tajne, dokler ni vedela, kakšen nestvorni duh — mrtva duša dragih potek ali vrazji svetholinec — bo poslušal ponujoče ali nevarne spomine. Zdaj pride resnica na dan — ah — v enem zvoku tega glasu, ko izgovori nekaj besed.

In Gaetana je drhtela od nežnosti in groze ob misli, da bo prodrla v to tajno in rešila svojo dušo iz okovov dvomov, v katerih se je zvijala toliko let.

IX.

OCE IN HCI

Ko sta se markiz de Valcor in princ de Villingen vrnila s svojega sprechoda, je v gradu prvič pozvonilo k obedu. Gospoda sta imela komaj še toliko časa, da sta se preoblekl, če nista hotela priti prepozno v jedilnico.

Okrug dolge, z rožami okrašene in z gosti že manj zasedene mize kakor v prejšnjih dneh, je služenčad podajala zakuske. Laurencie je predsedovala gostiju v svoji diskretni in zastri mikavnosti. Na njenem drobnem, bledem obrazu, v velikih, črnih očeh in oslabljenih vekah so se poznali sledovi zadnjih doživetij. Vendar se je pa snehjala, videti je bila nezna in nekoliko utrujena kakor rekovenčentka, ki je srečno prestala smrtno krizo, pa se spominja na svoje trpljenje in se veseli ozdravljenja.

Njeni gostje so pripisovali njeni očividno utrujenost naporu, ki ga je morala prestati, ko je pravljala tako sijajno gostijo. Toda njena hči se s tem ni dala premotiti. Michelina je upirala plake,

— Papeževa palača v Rimu Vatikan je najboljši kompleks poslopij, ki imajo 20 dvorišč in 11.000 sob. — En milijon sekund je približno 12 dni. — Najdaljša železniška proga na svetu je sibirška vođa iz Čeljabinska do Vladivostoka. Proga je dolga 6550 km in nadaljuje se kot mednarodna proga preko Moskve, Berlina in Pariza do Lisabona. Vsa proga meri okrog 13.500 km.

Radioprogram

Sobota, 16. marca.

7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisani vendek veseli zvon (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otoška ura: a) Slovenske narodne pripovedki in pravljice (beret M. Ulmar-Boltarjeva). b) Z malčki kramja Slavica Venčajova. — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delo: igra radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalcimi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nas. ura: Pomen Kvaternikove vstaje (dir. Nikola Lalic iz Zagreba). — 19.40: Objave. — 20: Pregled znanje politike (Fr. Terseglav). — 20.30: Veseli in žalostne izživljenja Jake Smoljake: Zakočani talent. — Zvočna igra, napisal Jože Vombergar. Izvajajo člani radijske igralske družine. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za veseli konec tedna igra radijski orkester.

Danes koncert Poltronierijevega kvarteta

Ljubljana, 15. marca

Češke kritike, ki jih moramo spriče vise, stopnje češke komorne, zlasti kvartetne glasbe smislu in tako dosežajo izvajanje popolno enotnost. Tako popolno komorno glasbo bomo poslušali na danasnjem koncertu ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Na sporednu so: Mozart: Kvartet B-dur, Pick-Mangiagalli: Kvartet G-mol Op. 18 in Ravel. Vstopnice, ce jih je se kaj, so v predprodaji Glasbene Matice.

bi izgubljali svojo individualnost, se prelivajo v ravnoevsju zvoka v čistem muzikalnem smislu in tako dosežajo izvajanje popolno enotnost. Tako popolno komorno glasbo bomo poslušali na danasnjem koncertu ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Na sporednu so: Mozart: Kvartet B-dur, Pick-Mangiagalli: Kvartet G-mol Op. 18 in Ravel. Vstopnice, ce jih je se kaj, so v predprodaji Glasbene Matice.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znamencem, da je naša nadvse ljubljena mama, babica in teta, gospa

Marija Kilar, roj. Mally

vدوا po rač. nadsvetniku

po kratki bolezni danes popoldne v 91. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 16. marca t. l. ob 3. uri popoldne izpred hiše žalosti, Cesta 29. oktobra št. 9, na pokopališču pri Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala dne 18. marca t. l. ob 7. uri v krijevniški cerkvi.

LJUBLJANA, dne 14. marca 1940.

IVAN, ANTON, ANA, RIKO — otroci;
EDMUND KASTELIC — zet;
VERA KILAR — snaha;
MARJANCA, FRANCI, JELKA, BOGDAN, MITJA, MAJDA, TOMAZEK — vnuki in pravnuki, ter ostalo sorodstvo.

vprašajoče pogledi na izmučeni obraz svoje mater in čutila je, da se vrača v njeni srce upanje.

— Uboga mati, — je pomislio mlado dekle. — Če je smisala morda za svojo dolžnost nastopati proti moji poroki s Hervejem, bo gotovo okusila strašne muke — pa naj že vztraja pri svojem ali pa prizna, da ni imela prav. Ona tudi ne bo tista, od katere bi rada zvedela, zakaj nas je gospa de Ferneuse razčila. Edino moj oče mi pove resnico.

Odsotnost očeta, ki je njegova nezmotljiva volja vzbujala v nji toliko upanja, je bila kriva, da se je zdalec podspodni de Valcor popoldne tako dolgo.

Se enemu človeku so se zdele ure neškončne. To je bila Françoise, ki je zaman hodila po grajskih drevořih v nadi, da bo srečala tam princa Gilbertha.

Slednjič sta se Valcor in Gairlance pojavila čez nekaj minut in sestrični, videč, da sta sedila k prizorom, zaradi katerih sta bili postali nervozni, ker so bili še nedotaknjeni, sta zopet postali razigrani, jeli sta se smejeti in zbijati šale. Veselje je vladalo okrog edne mize.

Toda Marc de Pleguen je opazoval markiza s čudno pozornostjo. Ko je odvrnil od njega pogled, se je srečal s črnimi Escaldasovimi zenicami. Stari gentleman je zardel. Njegova ponosa vrazvanost je prišla prepozno. Bolivijske se je prepričal, da je vzkliklo seme dvomov in hrepnenja, ki ga je bil zasejal v to dušo.

— Dragi oče, ali mi morete žrtvovati trenutek? Nujno moram govoriti z vami.

Novi Maribor sv. Magdalene kliče

Opustošene ulice — Delavski domovi v Izrah — Napočno zgrajene mestne ulice

Maribor, 14. marca
Komur iz osrednjega Maribora se je vedno združil, zato se najboljše okoljske občine tako branijo priključitve z mestom v veliki Maribor. Ob času in vremenu, kakor smo ga imeli dozdaj, na grevenči Magdalenski četrtek pa tja do konca mestrice meje proti Radovljici. Pa dobro obutev mora imeti, drugače ne pride nikam. Nit Frankopanova cesta kot glavna proučna žila tega dela mesta ni bila več sposobna za peskojo po hodnikih, in se je vse preplet moral osredotočiti kar po cesti. Uprava vozička ap. v stranskih ulicah! Javna prijava mi luža pri luži, hodniki nedostopni, umazani kipi snega so ovirali prehode od ceste na hodnike in nasprotno.

Toda na vsej nasprotni se je v deloma se nahaja silno stanje tudi v sredini mesta. Se celo pred stolno cerkvijo in Narodnim gledališčem je še do včeraj vse polno, da skrajnost umazanipr smerenodenileni založi.

Ampak tu zunaj na meji novega Maribora sv. Magdalene nam gre v prvi vrsti za delavske domove, edinoščas za one mestne hiše v Metelkovi ulici, ki jih je mesto zgradilo pred šestimi leti za revne brezdomce. Poslojje ima obliko vojnih barak, je preprosto zgrajeno v treh skup se dr-

zecih objektih, drugi nižji od prvega in tretji od drugega, tako da se pri zadnjem objektu prag od zemlje le malo loti. Na vsako stran (južno in severno) je prostora za 16 strank, večina s štedilniško sobo, ostalo pa po 1. sobo s kuhinjo. Stanovanja ap. niso zagoni, danes niti niso več posneti, zlasti ce se upošteva zunanje stanje teh hiš. Štedilniško stanovanje stane 113, a ono drugo, ena soba, s kuhinjo, 150 din; izposteka so bila še dražja. Če je bila vsega leta, najemnina kolikška redno plačevana, bi bila vse ta mestna zgradnja ogivena obkrba že v poplacen. Če pa še ni, gre to le na račun istega nekononika sistema, sa katerim se svojih pri mestnih občini gradilo vse take hiše. Zaradi se je nameriče se le pozno v jeseni in delo se, je že med sprejemom in ponoči, torej vse ob pogojih, ki stavbo zelo podražujejo. Pa na same to, da pride tako, sicer ponoči stavba zelo draga, tudi delo je temu primerno slabši in lahko postane naravnost lego razpim krvnimi boleznicami, če se dobro ne presuši. To pa se posebno v primeru Metelkove ulice ni bilo in, ni moglo biti, kajti komaj da so bila poslojja že v zimi za silo zgrajena, že so bila tudi nastanjenia. Ce je vse drugo v redu in ce je skrbljeno tudi pa prezračenje, se

tudi taksi nedostatki sezonoma porazgube, tri pa pri tem zdravje otrok.

Toda v primeru mestnih hiš v Metelkovi ulici, tudi ta toča je počana. Pastili so namreč celo stavbo brez kanalizacije. In da je s tem nastalo zlo že hujše, so celo stavbo postavili globoko pod očestnim ozir, učinkom nivojem — to se pravi, da je mimoča cesta toliko višja, da gre ob deževju in tajenju snega vsa voda iz cesta proti stanovanju teh objektov. Višek tega zla za povzročajo žlebovi od teh stavb žlebovi brez odtoka. Tako se je lahko misliti, da že ob mirnem deževju vsa ta fronta plava odspredaj in o zadej na dvorišču. Potem seveda ni čudno, ce se stanovanja tudi pri najskrbnejšem zračenju ne morejo iznenaditi zaduživje vlažnosti.

Ker se ta dela očividna skoda na zdravju in pohištvu, pa tudi na materialu stavbe samem, so stanovci že ponovno proslili mestno občino za primerno odpompen. Toda dozaj je ostalo vse — pri starem, na malobježnosti pa, se že masno nad Mariborom. Okoličan, ki vse to vidijo, pravijo namreč, kako bi se le godilo njim, ki so se dalje od središča mesta, ce bi se priključili mestu. Tu bo treba spregovoriti se resno besedo!

Odkritje spomenika radgonskim žrtvam in Maistrovem borcem ne sprejemajo. 2. junija dopoldne, združeno bo z velikimi svečanostmi. Pripravljalni odbor je sklenil povabiti k sodelovanju vse društva in organizacije področja bivše mariborske občine. Napravo je vsa okoliška društva, da tega dne ne prirejajo svojih prireditve, temveč da pochte v obmejno Gornjo Rad-

gono.

Mariborske in okoliške novice

zlomljeno levico. Zdravi se v bolnici. Iz neke tukajšnje kavarne je izginil privaten uradnik Alfonzo Hometer zimski plaz, vreden 900 din. Zrečen zepanj je postala zasebnica Terezija Cebul z Aleksandrovčeve ceste. Ki je na Voivodinem trgu zmanjšala denarnica, v kaferi je bil lo odkrit 70 din gotovine.

Izredno zanimivo predavanje. Ljudska univerza v Mariboru predstavlja sodelovanje TPZ «Putnik» in Jadraške Straže v petek, dne 15. marca 1940 ob 20. uri sklopito predavanje »O Hrvatskem Primorju« s predavanjem filma »Od Zagreba do Rabice«. Predava znani predavatelj ravnatelj »Putnika« iz Sušaka g. I. S. Vrginjanin. Predavanje je vzbudilo v Celju ogromno zanimanje ter se je moral trikrat ponoviti, enako je bilo tudi v Ptuju. Nedvomno bo tudi mariborsko občinstvo v velikem številu obiskalo zanimivo in lepo predavanje.

V počastitev spomina pok. prof. G. Majcenja sta darovala ga. Ivanka Lipoldova in g. dr. Franjo Lipold din 200 za Počitniški dom kraljice Marije na Pohorju.

Starokatoliška cerkev: razpored bo-goslužja. V velikem tednu bodo služba božja in ostali obredi takole: na praznik v torek 19. t. m. ne bo v Mariboru običajno ne službe božje, ker bo na ta dan ista v Ptuju in sicer ob 10. uri v dvorani Narodnega doma. Vsi udeleženci imajo priliko opraviti sv. spoved in obhajilo. Na veliki četrtek ob 18. in 19. včeraj slovenska služba božja v proslavo spomina postavljene sv. Roženega Telesa, združeno s spovedjo in skupinom sv. obhajilom. Udeležencem naj bodo od 12. in pol — ako niso bolehlavi — tešči. Na veliki petek začetek sv. obredov ob 8. uri. Na veliko soboto bo včeraj ob 18. in pol proslavljena vstajenja Gospodovega, nakar se bodo blagoslovile jutrišnje. Na velikonočno nedeljo in pondeljek bo obkrot ob 9. uri slovenska služba božja s pridigo.

Za jutrišnji koncert APŽ iz Lubljane je še čas, da si preskrbi vstopnice in programi pri »Putnik«. Akademski pevski zbor se pripelje jutri ponedeljek z brzavljakom polnočnečevem ter bo nastoril včeraj ob 20.15 v sokolski dvorani (Unionum) s posmimi iz etiške ter poznejše dobe do prvih početkov »Novih akordov«.

Mariborsko glodališče
Petek, 15. Zaprt.
Sobota, 16. ob 20.: »Gejsek«. Premiera:
Premiera »Gejsek«, melodizne in zabavne anežeške operave, bo v soboto, 16. t. m. Glasbo vodi vojni kapelnik J.J. Jiranek, režira pa A. Harastovič. Priporoča se naba-vanja vstopnic že pri dnevnih blagajni.

Iz Ptujia

— Starokatoliška služba božja bo v torek 19. t. m. s spovedjo in sv. obhajilom ob 10. uri v dvorani Narodnega doma.

Iz Ljutomerja

— Kramarski sejem: V torek je bil kramarski sejem, ki pa na njem kupcev ni bilo mnogo. Knjete so večinoma pri prvih pomladnih delih, vinificirji in delavci pa niso imeli vso zimo nobenega zasluga, da bi mogli kaj kupiti. Bilo pa je mnogo kramarjev.

Novi na zraku prevetreni puder

Presenetljiva iznajdba pariškega kemika za kozmetiko

Puder desetkrat finejši in lažji, kakor je bilo dolej sploh mogoče misliti. Samo puder, ki je lahak kakor pero, je odprt za uporabo. To je presenetljiv nov način prizvanja, ki ga je iznašel neki pariški kemik in ki ga sedaj izvaja Tokalon.

Zaradi tega se puder Tokalon tako gladko in enakomerno oprime lica, pokrivačjo kožo in tankim, nevidnim ovojem lepot. Rezultat tega je popolna naravna lepota, tako različna od staromodnih težkih pudrov, ki se dajali samo videz olepljanja. Poleg tega vsebuje puder Tokalon tudi smetanovo pendo, zaradi katere se obdrži na licu osem ur. Tudi v načrtovani restavraciji se ni treba pudrati, da uporabljate puder Tokalon. Ob koncu dolgih plesnih večerov bo ostala Vaša polte večno sveža in brez vsakega bleška.

„Pri Levu“, Gospovetska 16 Morske ribe:

Morski raki, lovata, trila, luben, arbun, zobatec, oslič, list, liggajo, san Piero itd. — Brodeto! — Primorske specialitete! Ocenejna vina! — Posrednost: CRNOGORSKO »CRMNIČKO«. Se priporoča

Leo Garzarolli

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekljeti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI

»Slov. Narodak«

Imajo
sigurov aspekt!

PRED NAKUPOM OBUTVE

si oglejte našo nedeljnico razstavo. Bratkovči Živko, diplomiранo čevljarsvo, Ljubljana, Igrška 3 (pri Drami). Sprejem se učenem in učenka.

MAMICE!

Otroški vozički najhitrejše in najbolje prodane, kupite ali zamenjajte pri »PROMETU« na-sproti križanske cerkve. Pre-pričajte se!

POHISTVO

izdelujem najceneje po naročilu — vsakovrstne stole, politiram oprave, vsa popravila najceneje. Breg 14, ZORMAN.

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medico dobitje na janceneje v MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 18/L.

KOLOFONIJ!

Ako vam ga vaš doseganje do-bavitelj ne more ali pa noče prodati, izvolite zaupati svoje potrebe v kolofoniju (prima!) na naslov: B. Zadnik, Zagreb, Rusanova 2.

OREHOVA JEDRCA IN FIZOL

nudi najceneje SEVER & KOMP.

Ljubljana.

824

38 HEKTOLITROV VINA
opravrnatega belega in rdečega
prodam. — Hribar Jernej, Pod-sreda.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

DVA PEKOVSKA

POMOCNIKA
spretna in tregna delavca, ne
nad 40 let star, sprejme Jakob
Verbič, parna pekarna, Logatec

822

BRIVSKEGA POMOCNIKA

mladega, za stalno izpopna-
ganje sprejme VIDEMŠEK, Za-
loška 27.

POHISTVO

izdelujem najceneje po naročilu — vsakovrstne stole, politiram
oprave, vsa popravila najceneje.

Brivskega Videmška, Za-
loška 27.

Makulturni papir

preda

uprava „Slovenskega Naroda“

Ljubljana, Krafijeva ulica štev. 5

Razbojnik Hace izročen sodišču

Svoje zločine odkrito in cinično priznava, pravi pa, da ni zagrešil vseh, ki mu jih pripisujejo

Ljubljana, 15. marca
Aretacija Antona Haceta, tega najnevarnejšega razbojnika, je združila med prebivalstvom sironi Slovenijo globoko zadoščenje in olajšanje. To pač ni čuda, kajti tolovav se je pojavil danes tukaj, jutri tam in bol nevaren vsem in vsakomur. Vrnila mladima kranjskima stražnikoma. Antonu Medetu in Gojmuru Kremžarju gre pač vse priznava, saj sta tvegala največ in sta tako rekoč le po naključju odnesla samo lažje poskočne pri aretaciji, ker je Hacetu odpovedal samokres in je šele med borbe potegnil drugo težjo pistojo, s katero je lahko streljal in ju tudi ranil, ni pa mogel meriti na občutljivejša mesta. Med borbo v stanovanju Hervatinovih v Bačevi hiši na Stari cesti 16 v Kranju, je bil ranjen tudi lastnik stanovanja Hervatin in steer v brado in vrat. Krepka in pogumna stražnika sta zinagalna in sklonjila povezala odpornega in skoro pobesnelega tolovaja, ki je bil že ponorič prepeljan iz Kranja z avtomobilom gasilske čete v zapore ljubljanske policije.

ZASLISEVANJE V LJUBLJANI

S Hacetom so že v Kranju sestavili kratek zapisnik, v katerem je priznal takoj po aretaciji, ko je bil še ves iz sebe, več vlovom in tatvin tudi v Kranju samem in pa sploh po Gorenjskem. Tudi v Ljubljani, kamor so ga prepeljali uklenjenega na rokali in nogah, so ga priceli zaslizenati že zjutraj. Zaslisevanje je počil nadzornik g. Matko Močnik, ki je imel že po prej o raznih prililkah opravka s Hacetom. Razbojnik, ki je sicer železni živec, je bil v Ljubljani precej razburjen in je gladko priznavaščeval stevilne vlove in tatvine, ki jih je zagrešil v območju ljubljanske policije. Ko so mu hiteli naštavljati tudi kopico tatvin in vlovom po dezelni, je dejal: »Kaj me boste spraševali tem? Krauel sem povsod, kamor sem prišel in vlamjal sem, kjer se je le dalo! Saj sem živel samo od tatvin! Ce mi naštavite tatvine, se jih mnogo sploh ne spouščam, kajti včasih sploh nisem vedel, kje sem bil in kod sem hodil.«

Ko mu je nadzornik predložil upor orožnika Medena v Medlogu pri Celju, ki je bil tako rekoč njegov rojak, Hace ni titi trenil z očesom in je dejal, da je bil prisilen streljati, če ni hotel, da bi ga prijeli že takrat. Zatrjeval je pa, da ni merial s samokresom in da je streljal kar na stepo.

RAZBOJNIK PRIZNAVAN UMRU

RUDOLF AVPIČA

Prav mračen in redkobeseden pa je postal Hace, ko ga je bil nadzornik izpravščeval o umoru njegovega pajdaša Rudolfa Avpiča, ki je bil doma iz Cermnoščice, stanoval pa je pred umorom nekje pri St. Vidu. Sprva razbojnik sploh ni hotel z besedil na dan, sledil pa se je omehal, zlasti ko mu je nadzornik omenil pričevanje neke ženske in pa že davno zaprtoga Stefanu Verleta, s katerim je bil Hace velik prijatelj. Avpič se v Hace sta v družbi se nekaterih pajdašev vlomlila lani 20. julija v znano Bregarjevo trgovino v Sv. Lovrencu na Dolenjskem, kjer je bilo odnesenega veliko plena. Avpič se je tudi obtekel v ukradenem perilo in si nataknal klubok iz omenjene trgovine na glavo.

S Hacetom sta se po nekaj dnevih ločila, ker je odšel Avpič na Gorenjsko. Tam je vlomlil nekje pri Golniku v neko bojiso hišo in si prisvojil poleg drugega plena tudi 14.000 din. O tem je pripovedoval nekemu drugemu vlomliskemu pajdašu in pa nedavno obsojenemu Josipu Sitarju tudi znanemu vlomliku, ki je doma nekje nad Kamnikom. Avpič se je v začetku avgusta spet sešel s Hacetom in sicer nekje pri Gameljnah. Ko se je zverčilo, sta odšla spat v bližnji skedenj, kjer je bil Hace spraševal Avpiča o uspehu vlomlja na Gorenjskem, o čemer je že čul. Po zatrjevanju Sitarja je moral imeti Avpič pri sebi tedaj še kakih 10.000 din. Hace je priznal, da sta se z Avpičem sprašili zaradi tega denarja, kajti kot nekak poglavjar si je vedno lastil daleč na plenu drugih. Hace je pri zaslisanju zatrjeval, da je med preprirom tudi Avpič potegnil samokres in ogražal Haceta. Pa je bil on urnejni in je streljal prvi. Pogordil ga je včer strel in ga ubil. Odkrito rečeno je povedal, da ga je nato tudi spletel in si prisvojil njegovo obleko, v kateri je bil denar. Ko ga je bil nadzornik spraševal o dvojem umoru zakonice nad Škofjo Loko, se je bil Hace snejati: »Ah, veste,« je dejal, »vseh divjastev pa tudi nisem zagrešil jaz. Bral sem sicer v časopisih, da sem osumljen tega umora, toda to ni res. Takrat sem bil čisto drugje in boste morali pač pravega morilca šeleti.«

Daniel Lesneur

Krinka — Ijubezni

Roman

In vendar! Ko se je približal ta sin, ko jo je vprašal v iskrenosti svoje mlade bolesti, da-li ima gospa Valcor pravico zapoditi jo iz hiše, mu je odkrito odgovorila:

— Dala bi svoje življenje, če bi to vedela.

Zopet je dvomila, ni se čutila premagano, branec že tako dolgo na dnu svoje duše edino ljubezen svojega življenja pred pozabom, ki je ni dopuščala, pred molkom, ki se je že zdel preveč grobni, pred verolomnostjo, katero je vedno smatrala, da je niso zmožna usta, ki se se nekoč tako strastno pritiskala na njene ustne; zdaj je misila samo na ljubezen in srečo svojega sina, saj je bila dolžna obvarovati ga vsega hudega obvarovati ga te mračne pasti.

Zagledala je to past. Do tega trenutka je zadostovalo, da se ni ujel v njo. Danes so jo pa okolnosti prisilile odkriti jo očem vseh.

Gaetana de Ferneuse je čutila, da bo zmogla to.

Preveč je ljubila Renauda, preveč je ljubila svojega sina, da bi ne začela boja proti sluteni sleparji.

Nerazumljiv Laurencin korak jo je za hip zbgal, pa si je takoj opomogla. Ta novi zapletljaj vendar ni mogel odnesti zmage nad dolgoletnim budnim opazovanjem, niti nad nadziranjem žene in ljubice, ki je branilo Gaetanu videti in Michelinenem očetu svojega bivšega oboževanega ljubčka.

Kaj se more človeško srce tako izpremeniti? V daljnji tujini, sredi pustolovščin, nevarnosti, počasi celečih se ran, v ostrini podnebjja in bitja? Ali pa ni bil več to isti človek?

Tajna gotovost ni zadostovala. Potrebni so bili dokazi.

In mar ni bila ta gotovost sama znova omajana, ko je dobila gospa de Ferneuse pismo, v katerem je prvič po doljih letih trdovratnega molkja Renaud de Valcor obudil spomin na preteklost? Točne podrobnosti skalnate votline so razburile Gaetano. Živa duša ni nikoli zvedela za ta sestanek bivših zaljubljenec.

Toda zdaj...

— Pojdem, — je dejala gospa de Ferneuse sama pri sebi.

In potem je mrzlično pričakovala, kdaj napoči ta trenutek.

To pot bi ji pred zrcalom spominov nobena komedija ne bila nudila nadomestila. On se je spomnil — ali pa je vedel — ta po zunanjosti tako podoben, po sreu pa tako malo podoben tistem, ki ga je

sedem, dokler ni zašel med tihotape. Tudi krastki je pričel že zgodaj. Načrej je zagrešil nekaj tatvin v domači okolici, nato pa v Maribor, kjer je bil zaprt pred dve maletoma. Ko je prišel iz zapora je bil seveda že bolj pokvarjen in je že tedaj kel kazati znake nenavadne odločnosti. Ko ga je aretil detektiv K. lani na Gospovske cesti, je bil že oborožen z dvema samokresoma, ki ju pa takrat k srči ni uporabil, zato pa kasneje tem večkrat. V zaporu je po aretaciji zasnoval z drugimi jetniki pravi komplot proti detektivu, ki ga je spravil v luknjo in mu prisegel, da se bo maščeval. Na svobodi je potem sledil zločin zločinom in je Hace postal eden najnevarnejših tolovav, kar jih pozna naša kriminalna zgodovina. V zadnjem času, pravi, je begal okrog liki živali in se skrival povsod, vedno seveda oborožen. Kakor smo že omenili, je imel pri aretaciji pri sebi tri samokresa, dva starovojščka, izredno težka ter bronving. Samo orožje, poleg raznega vlomliskega orodja, ki ga je nosil s seboj in razne druge prtiage, razmetane po žepih, je tehtalo nad 3 kg.

HACE IZROČEN SODIŠČU

Policija je že senci začaključila zaslisevanje tolojava in ga ob 18. izročila sodišču. Hacet je so političkih zaporov prepeljal z avtomobilom v zapore na sodišče, kjer bo počakal na obsodo. Preiskava je povrnila preiskovalnemu sodniku dr. Fišingerju.

Naključje je hotelo, da so prijeli Haceta
Hervatin Pavel in njegova žena pripovedujeta — Kdo dobi nagrado?

Kranj, 14. marca

Dasi se je v sredo ponoči razvedelo, da je bil prijet Hace, se je danes po vsem mestu še vedno govorilo o aretaciji in nevarnosti, v kateri sta bila oba stražnika Razumljivo, da se tudi sedaj, kot že preje, ki je bil Hace se na svobodi, sirijo najrazličnejše verzije v zvezi z njegovo aretacijo. Pri našem dopisu se je zgglasil g. Hervatin Pavel, ki je prosil, da bi se glede na različne vesti objavilo tudi njegovo gledanje na dogodek.

G. Hervatin, ki je obvezan zaradi strela po spodnjem delu obraza, je pripovedoval čisto mirno. »Pri nas na Stari cesti št. 16 je stanoval zidar Strmole. Prejšnji pondeljek je odšel in se ni več vrnil. Hervatinova žena je čakala še par dni nanj, ko ga pa le ni bilo, je odšla na policijo in objasnila stvar, obenem pa ga je hotela tudi odjaviti. Na policiji pa so jo zavrnili in ji dejali, da se bo Strmole kmalu vrnil. Med tem so se časi do časa oglašali pri Hervatinovih različnih moških, ki so spraševali, če je Strmole doma. Dokler ni bila Hervatinova na policiji, je vedno odgovarjala, da ne ve, kje je in da bo že prišel. Slučaj je hotel, da se je nekaj nekoli modilo in v napravi, ko je zopet prišel neki moški in povrašal po Strmoleto. V hitrici je odgovorila, kot po navadi, da ne ve, kje bi bil, da si je vedela, da je Strmole zaprt, ker ji je medtem Strmole v pismu sporočil, da je zaprt po nedolžnem in da naj njegove stvari spravi, ker se od sramu ne bo več vrnil, sicer pa ne odda drugemu.«

Ker se je Hervatinovi mudilo na vlag, je prišel bil napačno informiran in ni zvedel, da je Strmole zaprt in to je bilo usodno tudi za Haceta, kajti če bi on po svojih tovarših zvedel, da je Strmole zaprt, ga ne bi več iskal.

Strmole je bil aretilan zaradi vloma na Primskem in ker je policije hotela zvesti, da je bil slabo oblesen in je nosil temna očala, postave je bil precej močne. Hervatin se je takoj spomnil na naročilo policije, pa je namignil ženi, naj stopi k sosedu v nasprotju stanovanju in ji sporočil, da je nekdo prišel in da naj steči na policijo povrgnati.«

V sredo z Hacetom aretacijo se seveda mnogo govoril tudi o nagradi, ki je bila razpisana za njegovo ujetje. Sedaj bi se veda najrazličnejši ljudje prislili do ne vemo kakovih nagrad, ki jih je ljudska domišljja zopet povečala v gromozanske vsote. Govor se celo o več nagradah, ki so jih dali na razpolago privatniku. Naj bo kakor hoče, na vsak način je seveda treba, da pridejo do nagrade tisti, ki jo zaslужijo. Nihče se seveda ne sme hvaliti, da je njegova zasluga, da je prišel Hace v roke pravice, ker je bila njegova aretacija le slučaj in se do zadnjega ni vedelo, kdo je neznan Strmoleto pajda. Kajti verjetno je vsaj Hervatin in njegova žena trdita, da je Hace prvič sedaj povrašal po Strmoleto. Prej pa so se oglašali drugi, po postavi čisto drugi ljudje, od katerih pa je bil verjetno tudi kdo drugi in ne le Hacetovi tovarši. Vsaj deljenje nagrad je torej odveč. Za ljudi, ki so bili pri aretaciji v smrtni nevarnosti, pa bi lahko našli primerno darilo, če ne drugače, bi v resnici lahko oblastva nagradila te ljudi.

V sredo zacetku aretacijo se seveda mnogo govoril tudi o nagradi, ki je bila razpisana za njegovo ujetje. Sedaj bi se veda najrazličnejši ljudje prislili do ne vemo kakovih nagrad, ki jih je ljudska domišljja zopet povečala v gromozanske vsote. Govor se celo o več nagradah, ki so jih dali na razpolago privatniku. Naj bo kakor hoče, na vsak način je seveda treba, da pridejo do nagrade tisti, ki jo zaslужijo. Nihče se seveda ne sme hvaliti, da je njegova zasluga, da je prišel Hace v roke pravice, ker je bila njegova aretacija le slučaj in se do zadnjega ni vedelo, kdo je neznan Strmoleto pajda. Kajti verjetno je vsaj Hervatin in njegova žena trdita, da je Hace prvič sedaj povrašal po Strmoleto. Prej pa so se oglašali drugi, po postavi čisto drugi ljudje, od katerih pa je bil verjetno tudi kdo drugi in ne le Hacetovi tovarši. Vsaj deljenje nagrad je torej odveč. Za ljudi, ki so bili pri aretaciji v smrtni nevarnosti, pa bi lahko našli primerno darilo, če ne drugače, bi v resnici lahko oblastva nagradila te ljudi.

Preveč je ljubila Renauda, preveč je ljubila svojega sina, da bi ne začela boja proti sluteni sleparji.

Nerazumljiv Laurencin korak jo je za hip zbgal, pa si je takoj opomogla. Ta novi zapletljaj vendar ni mogel odnesti zmage nad dolgoletnim budnim opazovanjem, niti nad nadziranjem žene in ljubice, ki je branilo Gaetanu videti in Michelinenem očetu svojega bivšega oboževanega ljubčka.

Kaj se more človeško srce tako izpremeniti? V daljnji tujini, sredi pustolovščin, nevarnosti, počasi celečih se ran, v ostrini podnebjja in bitja? Ali pa ni bil več to isti človek?

Tajna gotovost ni zadostovala. Potrebni so bili dokazi.

In mar ni bila ta gotovost sama znova omajana, ko je dobila gospa de Ferneuse pismo, v katerem je prvič po doljih letih trdovratnega molkja Renaud de Valcor obudil spomin na preteklost? Točne podrobnosti skalnate votline so razburile Gaetano. Živa duša ni nikoli zvedela za ta sestanek bivših zaljubljenec.

Toda zdaj...

— Pojdem, — je dejala gospa de Ferneuse sama pri sebi.

In potem je mrzlično pričakovala, kdaj napoči ta trenutek.

To pot bi ji pred zrcalom spominov nobena komedija ne bila nudila nadomestila. On se je spomnil — ali pa je vedel — ta po zunanjosti tako podoben, po sreu pa tako malo podoben tistem, ki ga je

— Papeževa palača v Rimu Vatikan je najobsežnejši kompleks poslopij, ki imajo 20 dvorišč in 11.000 sob. — En milijon sekund je približno 12 dñi. — Najdaljša železniška proga na svetu je sibirška vođa iz Čeljabinska do Vladivostoka. Proga je dolga 6550 km in nadaljuje se kot mednarodna proga preko Moskve, Berlina in Pariza do Lisabone. Vsa proga meri okrog 13.500 km.

Radioprogram

sobota, 16. marca

7: Jutrijni pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisani vnedki veselih zvonov (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otočki ura: a) Slovenske narodne pravopredike in pravilice (bera M. Ulmar-Boitareva). b) Z malčki kramplji Slavica Vencajzova. — 17.30: Pregled sporeda. — 18: Za delo: igra radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalcem. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nas. ura: Pomen Kvaternikove vstave (dir. Nikola Lalčić iz Zagreba). — 19.40: Objave. — 20: Pregled znanje politike (Fr. Terseglav). — 20.30: Veseli v žalostne iz življenja Jake Smoljake: Zakopani talent. — Živočna igra, napisal Jože Vombergar. Izvajajo član radijske igrske družine. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za vesel konec tedna igra radijski orkester.

Zanimivosti

Prva električna železnica je bila zgrajena v Severoameriških Združenih državah 1.1.1882. — 40% holandske zemlje leži pod morsko gladino. Žilavi Holandci, ki so jo iztrgali morju, bijejo to boj že celo stoletja. — J. Purkine je dokazal, da prenes obok jajčne lupine pritisk do 33 funtov. — Sezenj, staro dolžinska mera je pomnila povrnila raz